

Een blik terug op 2019

HAN JALINK VOORZITTER

Hoe heeft Pensioenfonds APF jouw pensioengeld beheerd? Hoe ontwikkelde de dekkingsgraad zich en hoe zit het met de beleggingsresultaten? Op deze en andere vragen krijg je antwoord in onze blik terug op 2019.

Luister naar onze voorzitter Han Jalink. Hij kijkt niet alleen terug maar ook even vooruit.

Wat waren de belangrijkste ontwikkelingen in 2019?

- ▶ Het jaar 2019 was financieel een jaar met twee gezichten. Pensioenfonds APF behaalde een goed beleggingsrendement. Tegelijkertijd stegen door de lage rente ook onze verplichtingen. Maar per saldo is onze financiële positie verbeterd. En dat in een uitdagend jaar als 2019
- ▶ Pensioenfonds APF heeft, naar aanleiding van de resultaten in 2018, de pensioenen in 2019 gedeeltelijk kunnen verhogen.
- ▶ Er was veel aandacht voor duurzaam beleggen.
- ▶ Succesvolle invoering van het nieuwe deelnemersportaal *Mijn pensioen* en de nieuwe website bij onze deelnemers. We zetten daarmee een belangrijke stap in de verdere digitalisering van ons pensioenfonds en het zo min mogelijk sturen van fysieke post. Dat spaart papier en kosten.
- ▶ Versterking van de interne organisatie en de benoeming van sleutelfunctiehouders.

Zo bouw je bij ons pensioen op

De pensioenregeling van Pensioenfonds APF geldt voor alle medewerkers van AkzoNobel Nederland en Nouryon. Je bouwt pensioen op over het salaris dat je bij je werkgever verdient (de middelloonregeling). Dat stukje pensioen was in 2019 1,875% van je salaris boven € 13.785. Alle stukjes pensioen samen leveren na je pensioen een levenslange uitkering op. Zo kun je over 40 dienstjaren tot 75% van je gemiddelde salaris over de hele periode (je 'middelloon') opbouwen, gerekend zonder inflatie of toeslagen.

Werk je bij AkzoNobel Nederland en was je salaris in 2019 meer dan € 69.797? Of ben je in dienst van Nouryon en verdiende je in 2019 meer dan € 70.137? Dan doe je voor je inkomen boven deze grens mee aan onze beschikbare premieregeling. In 2019 kon dat tot een inkomen van € 107.593. Je bouwt met deze regeling een eigen pensioenkapitaal op. Later kun je daarmee een pensioen aankopen. We beleggen je ingelegde premie. Dat kan volgens een risicoprofiel dat je zelf kiest: offensief, defensief of evenwichtig volgens de zogenaamde life cycle. De hoogte van dit deel van je pensioen hangt af van de rente op het moment van uit dienst gaan en het behaalde rendement.

MEER OVER DE PENSIOENREGELING

Inzicht in je pensioen

De lancering in 2019 van *Mijn Pensioen* met de pensioenplanner was goed nieuws voor al onze (gewezen) deelnemers en gepensioneerden. Want dit digitale portaal geeft persoonlijke informatie over hun pensioen. Het is nog nooit zo makkelijk geweest om te ontdekken hoe je pensioen ervoor staat!

Deelnemers kunnen hier hun toekomstige uitgaven en inkomsten naast elkaar zetten. Je ziet bijvoorbeeld wat eerder stoppen met werken betekent voor je pensioen. Ook kun je ook vanaf een bepaalde leeftijd online pensioen aanvragen. Het geeft meer inzicht in je pensioensituatie en in je financiële mogelijkheden.

UITLEG OVER MIJN PENSIOEN

DIRECT NAAR MIJN PENSIOEN

- ▶ Log je voor het eerst in op *Mijn Pensioen*? Check dan meteen je gegevens. En, als je een partner hebt, of de gegevens van je partner juist staan vermeld. Laat ook je e-mailadres achter. Zo kunnen we je altijd bereiken.

Onze financiële situatie in 2019

De financiële markten waren in 2019 erg beweeglijk. Dat kwam onder andere door het handelsconflict tussen de VS en China, de onrust in Iran en de onzekerheid rond de Brexit. Toch behaalde Pensioenfonds APF een beleggingsresultaat van maar liefst 14,1%. Dat was vooral te danken aan forse stijgingen van aandelen en vastgoed.

Pensioenfonds APF had net als andere pensioenfondsen te kampen met een lage rente; de gemiddelde rente was in 2019 1,3%. In augustus zakte de 10-jars markrente zelfs naar iets boven 0,2%. Wel herstelde deze zich goed in de laatste vier maanden, naar gemiddeld iets boven 0,6%. Onze actuele dekkingsgraad weerspiegelde deze ontwikkelingen. Tot mei steeg deze naar 108%, om in augustus terug te vallen naar 97%. Gelukkig was in de laatste vier maanden een herstel te zien naar een dekkingsgraad van 106% op 31 december 2019.

Je kunt onze financiële positie aflezen aan de beleidsdekkingsgraad. Dat is de gemiddelde dekkingsgraad over de voorafgaande 12 maanden. De stand per eind november bepaalt of wij de pensioenen kunnen verhogen.

Verhogen kan alleen bij een beleidsdekkingsgraad boven 110%. Eind november 2019 was onze beleidsdekkingsgraad lager. Pensioenfonds APF kon de pensioenen per 1 januari 2020 dus helaas niet verhogen. De beleidsdekkingsgraad lag eind 2018 onder het niveau van de vereiste dekkingsgraad en daarom hebben we in maart 2019 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. In het herstelplan staat beschreven hoe de financiële situatie in maximaal 10 jaar zodanig kan herstellen, dat de beleidsdekkingsgraad weer minstens op het vereiste niveau staat. We benoemen de elementen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de financiële situatie van het fonds, zoals de premie, de pensioenuitkeringen, eventuele verhoging of verlaging van de pensioenen, de rentestand en het verwachte beleggingsrendement.

106,3%

DEKKINGSGRAAD 2019

105,3%

DEKKINGSGRAAD 2018

104,1%

BELEIDSDEKKINGSGRAAD 2019

111,8%

BELEIDSDEKKINGSGRAAD 2018

PREMIE-INKOMSTEN 2019

79,1 miljoen

2018: 73,9 miljoen

PENSIOENUITKERINGEN 2019

205,8 miljoen

2018: 208,3 miljoen

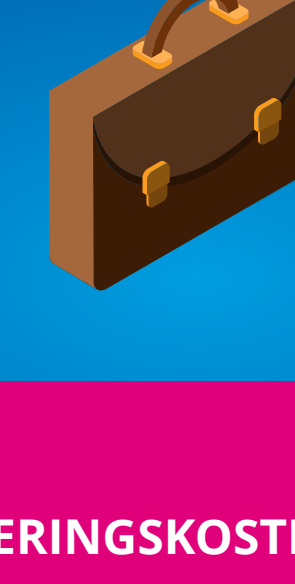
Premieverdeling werkgevers/werknemers

Werkgevers € 62,2 miljoen

Werknemers € 16,9 miljoen

Totaal € 79,1 miljoen

Pensioenen verhoogd in 2019

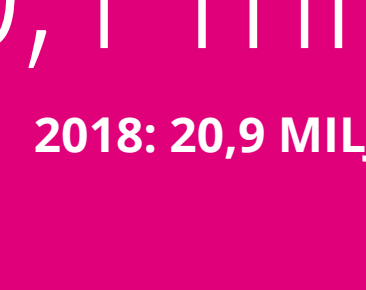
Naar aanleiding van de resultaten in 2018, zijn de pensioenen van de actieve deelnemers op 1 januari 2019 verhoogd met

0,55%

Naar aanleiding van de resultaten in 2018, zijn de pensioenen van voormalige deelnemers en gepensioneerden op 1 januari 2019 verhoogd met

0,35%

UITVOERINGSKOSTEN 2019

4,6 miljoen

2018: 4,4 MILJOEN

VERMOGENSBEHEERKOSTEN 2019

20,1 miljoen

2018: 20,9 MILJOEN

TRANSACTIEKOSTEN 2019

7,9 miljoen

2018: 6,6 MILJOEN

Onze beleggingen in 2019

We beleggen je pensioenpremie. Dat doen we omdat sparen niet genoeg oplevert om waardeverste pensioenen te kunnen opbouwen. Maar we zijn niet alleen uit op een zo hoog mogelijk rendement. We gaan steeds na of het verwachte rendement opweegt tegen de risico's. We voeren een betrouwbaar en zorgvuldig beleggingsbeleid. Daarbij beheersen we de risico's zoveel mogelijk.

Na een teleurstellend 2018 was 2019 een goed beleggingsjaar. Alle categorieën waarin Pensioenfonds APF belegt, lieten een positief resultaat zien. Helaas droeg dit niet bij aan een betere beleidsdekkingsgraad. Want door de lage rekenrente stegen onze verplichtingen nog harder.

SAMENSTELLING BELEGINGSPORTEFOLIE

TOTAAL RENDEMENT INCLUSIEF WISSELKOERS- EN RENTEAFDEKKING

14,1%

Toetsing beleid

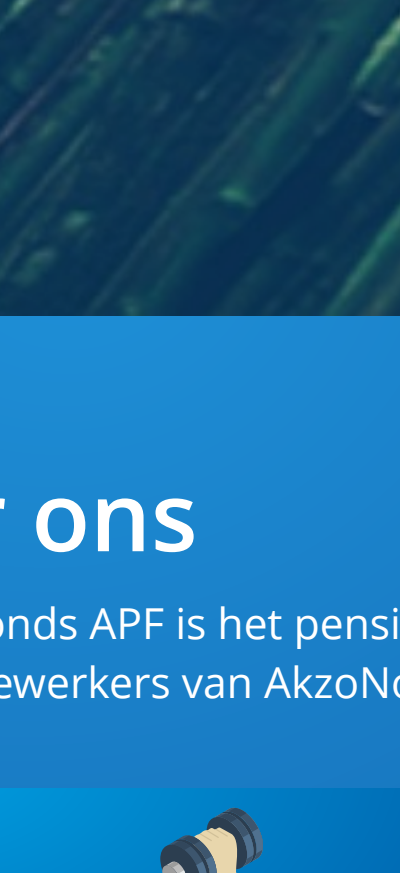
Hoe en aan wie leggen we verantwoording over het beleid af?

- ▶ **Raad van toezicht**
Het intern toezicht wordt uitgevoerd door een raad van toezicht. De raad kijkt onder meer naar missie, visie en strategie, governance, risicomanagement, beleggingen en evenwichtige belangenafweging. Hun oordeel over 2019 is te lezen in [het jaarverslag](#).
- ▶ **Verantwoordingsorgaan**
Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de manier waarop men het beleid uitgevoerd heeft. Het verantwoordingsorgaan adviseerde in 2019 positief over onder andere de samenstelling van de premie, het toeslagbesluit en de risicohouding van de beschikbare premieregeling. Op de website lees je meer over de rol en de taken van het verantwoordingsorgaan. [Lees meer over het positief oordeel.](#)
- ▶ **Beleggingsbeleid**
Het proces om tot een afgewogen beleggingsportefeuille te komen verloopt zorgvuldig. Daarbij doen wij een beroep op verschillende deskundige beleggingsprofessionals. Onze beleggingscommissie is verantwoordelijk voor het monitoren van de financiële risico's en de uitbesteding van het vermogensbeheer. In het jaarverslag lees je meer over het beleggingsbeleid 2019. Op de [website](#) lees je meer over ons beleggingsbeleid.

De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) borgen het externe toezicht. DNB richt zich op de financiële zekerheid dat de toegestelde pensioenen ook uitbetaald kunnen worden. De AFM houdt toezicht op de communicatie over de pensioenaanspraken.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Wij geven onze vermogensbeheerders opdracht om te beleggen op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame manier. We kiezen bewust voor beleggingen die voldoen aan onze visie en eisen op dat gebied. Ook in 2019 hebben we dit beleid uitgevoerd.

Pensioenfonds APF belegt niet in producenten van controversiële wapens. Ook investeren wij niet in landen waartegen de Europese Unie en/of de Verenigde Naties sancties hebben afgekondigd. We sluiten ondernemingen uit die meer dan 50% omzet halen uit de productie van tabak. Ook voeren wij gesprekken met ondernemingen waarin wij beleggen. Met als doel dat deze beter gaan presteren op het gebied van milieu, maatschappij en goed ondernemingsbestuur. In 2019 is onder meer gesproken over milieufinanciering in Azië, de sociale impact van bouw en techniek, duurzaamheid in de kledingindustrie en leefbare lonen. Het bestuur stemt via volmachten op aandeelhoudersvergaderingen.

Onze inspanningen als maatschappelijk verantwoord belegger werden in 2019 beloon. We stegen drie plaatsen van 33 naar plaats 30 op de ranglijst van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO). Dit past binnen de lange termijn doelstelling om binnen drie jaar in de ranking op plaats 25 of beter te staan.

Over ons

Pensioenfonds APF is het pensioenfonds voor alle (oud-) medewerkers van AkzoNobel en Nouryon. Onze missie is een waardevast pensioen te realiseren voor alle (oud-)medewerkers van AkzoNobel en Nouryon, door:

- VERSTERKEN**
het versterken van de financiële positie om toeslagen te kunnen verlenen
- PENSIOENRESULTAAT**
het behalen van een zo hoog mogelijk pensioenresultaat binnen aanvaardbare risico's
- EVENWICHT**
evenwichtige belangenafweging voor alle stakeholders
- KOSTEN**
het voeren van een kostenefficiënte en risicobewuste werkwijze en organisatie
- MAATSCHAPPELIJK**
een maatschappelijk verantwoorde uitvoering en beleggingsbeleid
- COMMUNICATIE**
heldere, juiste, tijdige en evenwichtige communicatie
- WET- EN REGELGEVING**
proactief voldoen aan wet- en regelgeving

ONZE VIER STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN ZIJN:

- ▶ Tevreden deelnemers
 - ▶ Ontwerpen en implementeren toekomstbestendige pensioenregelingen
 - ▶ Realiseren waardevast pensioen
 - ▶ Versterken vernieuwingskracht Pensioenfonds APF
- Door proactief bestuur blijven wij innoveren waardoor Pensioenfonds APF waarde blijft toevoegen voor huidige en toekomstige deelnemers. Op de website lees je meer over onze organisatie en de aangepaste missie, visie en strategie.

Vooruitblik

Tijdens het opstellen van dit jaarverslag bevinden we ons als het ware al in de vooruitblik 2020. Deze wordt gedomineerd door de coronacrisis. We weten al dat de coronacrisis wereldwijd een ongekende impact heeft op de gezondheid van veel mensen. De genomen maatregelen om de pandemie zo goed mogelijk te bestrijden, hebben een groot deel van de economie tot stilstand gebracht. Dit heeft wereldwijd een hevige schok op de financiële markten veroorzaakt. Hierdoor is ook de financiële situatie van Pensioenfonds APF verslechterd.

De rente is verder gezakt en onze beleggingen daalden in waarde, en daardoor is de dekkingsgraad van Pensioenfonds APF ook gedaald. Als de dekkingsgraad lang te laag blijft, is het niet waarschijnlijk dat we zonder maatregelen binnen 10 jaar weer financieel gezond zijn. Maar zover is het nog niet. De dekkingsgraad van eind december 2020 is maatgevend. Dan wordt bepaald of deze te laag is en onze financiële situatie niet voldoende is. Het is nog onduidelijk wat de gevolgen van de coronacrisis zijn op de langere termijn, ook al is de huidige verwachting wel dat deze crisis leidt tot een lagere economische groei en een lage rente over een langere periode.

In 2020 gaan wij ook verder met de digitale klantbediening. Digitalisering van standaardprocessen is hiervan een onderdeel. Dit moet onder meer een grotere efficiency en lagere kosten opleveren.

Werk aan de winkel dus, ook in 2020!